

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2001, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/ 696-1706 din 14 decembrie 2023

Nr. 13-5623 din 06.11.2023

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 14 decembrie 2023, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, *proiectul Ordinului Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu privire la aprobarea Programului de facilități și scutiri la achitarea taxelor pentru serviciile aeroportuare* și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

1. Proiectul Programului de facilități și scutiri la achitarea tarifelor pentru serviciile aeroportuare la pct. 12 subpct. 1.2, 1.5, 2, 2.2, 3.1. propune acordarea de măsuri de sprijin companiilor aeriene prin oferirea de reduceri la taxa de pasageri, scutirea de taxa de aterizare și facilități pentru dezvoltarea destinațiilor prin acordarea gratuită a suportului marketing, în vederea:

- 1) creșterii traficului de pasageri din și spre Aeroportul Internațional Chișinău;
- 2) dezvoltării destinațiilor noi și;
- 3) atragerii noilor companii aeriene, dezvoltând în același timp performanța și asigurarea profitabilității acestuia.

Oferirea de facilități și scutiri stabilite la pct. 12 din proiect prezintă semne de ajutor de stat, în sensul art. 3 din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, cu luarea în considerație a prevederilor pct.40 din Comunicarea Comisiei — Orientări privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene (2014/C 99/03),

potrivit cărora resursele unui aeroport public constituie resurse publice, fapt ce necesită a fi implementate cu respectarea legislației în domeniul ajutorului de stat.

În conformitate cu pct. 12 din Comunicarea Comisiei — Orientări privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene (2014/C 99/03), atunci când o finanțare publică constituie ajutor de stat, Comisia consideră că, în anumite condiții, acordarea anumitor categorii de ajutoare aeroporturilor regionale și companiilor aeriene care folosesc aceste aeroporturi **poate fi justificată, în special pentru dezvoltarea de noi servicii și pentru contribuția la accesibilitatea și la dezvoltarea economică locală. Cu toate acestea, ar trebui luată în considerare denaturarea concurenței pe toate piețele în cauză, fiind acceptabile doar ajutoarele de stat proporționale¹ și necesare pentru îndeplinirea unui obiectiv de interes comun.**

Or, în conformitate cu art. 340 din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, Republica Moldovei și-a asumat angajamentul de a evalua ajutoarele de stat pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

2. Prevederile pct. 39 din Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru finanțarea aeroporturilor și ajutorului la înființare pentru companiile aeriene aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 4/2014, stabilesc că ajutorul nu poate fi acordat pentru costuri de operare standard, cum sunt chiria sau amortizarea aeronavei, carburantul, salariile echipajelor, **taxele de aeroport** sau costurile de catering.

¹ A se vedea pct. 125-130 din Comunicarea Comisiei — Orientări privind ajutoarele de stat destinate aeroporturilor și companiilor aeriene (2014/C 99/03), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52014XC0404%2801%29>

Este necesar de menționat faptul că, proiectul nu este însoțit de o argumentare și o analiză economică a activității companiilor aeriene și a operatorului AIC, care ar conține cel puțin pragul de rentabilitate, profitabilitatea acestora și planul de afaceri pentru 3 ani etc., necesare în vederea evaluării măsurilor din proiect supus avizării.

Totodată, întru asigurarea respectării legislației din domeniul ajutorului de stat, noțiunea „destinații noi” prevăzută în pct. 3 din Programul de facilitare și scutiri, este necesar să fie corelată cu prevederile pct. 8 din Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru finanțarea aeroporturilor și ajutorului la înființare pentru companiile aeriene aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 4/2014, care definește noțiunea de „rută de zbor nouă”.

În context, prezintă îngrijorări de compatibilitate cu mediul concurențial, măsurile de sprijin propuse pentru companiile aeriene, în partea ce vizează:

- incompatibilitatea acordării măsurilor de sprijin companiilor aeriene pentru costurile de operare standard, inclusiv scutirea de la taxele de aeroport;
- interdicția de cumulare a tuturor tipurilor de ajutoare acordate pentru operarea unei rute;
- beneficierea de scutire la taxa de aterizare în proporție de 100% ce se vor aplica companiilor noi care planifică operarea curselor regulate spre AIC pentru o perioadă de 2 ani, stabilită la pct. 3.1. din Programul de facilități și scutiri, întru evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței în raport cu companiile aeriene prezente pe piață.

Respectiv, în vederea asigurării respectării legislației din domeniul ajutorului de stat și susținerea companiilor aeriene, autorului proiectului ar putea fi recomandate ca soluții, fie:

- 1) să elaboreze măsuri de sprijin prin Programul de facilități și scutiri acordate companiilor aeriene **cu caracter general** și aplicabile tuturor sectoarelor economiei naționale, în acord cu pct. 11 din Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru finanțarea aeroporturilor aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului

Concurenței nr. 4/2014 și, ținând cont de pct. 128 din Hotărârea Tribunalului din 8.02.2023 cauza T-522/20 Carpatair SA împotriva Comisiei²; fie,

2) Facilitățile și scutirile la achitarea tarifelor pentru serviciile aeroportuare propuse în Program ar putea fi acordate sub forma de schemă de ajutor de minimis, cu asigurarea respectării cerințelor Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 și a Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2020.

În concluzie, la implementarea măsurilor de sprijin propuse, furnizorul/inițiatorul ajutorului de stat urmează să asigure respectarea normelor materiale și procedurale stabilite de Legea nr. 139/2012 și actele normative ale Consiliului Concurenței, respectiv, după caz, să notifice, la nivel de intenție Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 8 alin. (1) al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 și, să raporteze măsurile de sprijin acordate.

Alexei Gherțescu
Președinte

²https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?jsessionid=D77990A59E5170138933261A9DBC8464?mode=DOC&pageIndex=0&docid=270306&part=1&doclang=RO&text=&dir=&occ=first&cid=853565